

Statsråden

Stortinget, Energi- og miljøkomiteen
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

25/3905-

6. november 2025

Vurdering av Dokument 8:8 S (2025-2026) om å stanse innføringen ny EU-avgift på drivstoff

Jeg viser til dokument 8:8 S (2025—2026) Representantforslag fra Maren Grøthe og Trygve Slagsvold Vedum om å stanse innføringen av ny EU-avgift på drivstoff. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen stanse den nasjonale gjennomføringen av ETS2.»

Nærmere vurdering av forslaget

EUs forsterkede klimakvotedirektiv (direktiv (EU) 2023/959) ble innlemmet i EØS-avtalen i desember 2023. Nå er regelverket tatt inn i norsk rett. Dette har skjedd gradvis, sist ved at Stortinget vedtok endringer av klimakvoteloven før sommeren. Klima- og miljødepartementet gjennomførte de siste stegene av innføringen gjennom endringer i klimakvoteforskriften 29. september 2025.

Representantene begrunner forslaget med at innføringen av kvotesystemet vil bety en betydelig økning i drivstoffprisene. Regjeringen er opptatt av at kvotesystemet ikke skal slå uheldig ut på drivstoffprisene eller for aktørene som blir omfattet. Vi har flere verktøy for å begrense ev. uønskede konsekvenser for aktører som blir berørt. Vi kan søke om midlertidig unntak, og vi kan kompensere gjennom andre avgifter eller gjennom andre ordninger. Regjeringen er opptatt av at ETS2 ikke skal ramme folk hardt og plutselig. Vi ønsker en rettferdig omstilling og vi vil bruke verktøyene som trengs for at det ikke skal bli plutselige økninger i bensinprisen. Jeg vil i det følgende utdype nærmere hvordan regjeringen jobber for å få til et godt samspill mellom kvotepris og andre avgifter når systemet trer i kraft.

Regjeringen har varslet i regjeringens klimastatus- og plan at klimaavgiftene skal trappes opp til 2 400 kroner (2025-kroner) i 2030 og 3 400 kroner (2025-kroner) i 2035. Så lenge ikke

kvoteprisen alene overstiger dette nivået, legges det til grunn at summen av CO₂-avgift og kvotepris skal utgjøre om lag 2 400 kroner i 2030. I utgangspunktet vil oppstart av kvoteplikt derfor ikke påvirke fremtidig utslippspris utover det som er varslet, med mindre kvoteprisen alene overstiger de varslede avgiftnivåene, noe som vurderes som lite sannsynlig selv om fremtidig kvotepris er usikker.

Regjeringen er i gang med å vurdere mulighetene for å differensiere CO₂-avgiften innenfor og utenfor ETS2, slik at ETS2-omfattede utslipp får redusert CO₂-avgift. Det tas forbehold om at ESA vil godkjenne innføring av reduserte avgiftssatser for utslipp omfattet av ETS2. Finansdepartementet er i dialog med ESA om en differensiering av CO₂-avgiften innebærer statsstøtte. Regjeringens forslag om å innføre et fritak for kvotepliktige utslipp utenfor innsatsfordelingen i budsjettet for 2026 er begrunnet i et behov for å gjøre CO₂-avgiften mer logisk utformet gjennom en mer konsekvent behandling av kvotepliktige utslipp. Finansdepartementet mener at dette vil øke sannsynligheten for å få aksept for redusert avgiftssats for utslipp som er omfattet av ETS2.

Norge har mulighet til å søke om midlertidig unntak fra kvoteplikt for aktører som er omfattet av ETS2. Dette er særlig aktuelt dersom vi ikke kan redusere CO₂-avgiften for ETS2-omfattede utslipp. For å få unntak for kvoteplikt kreves det at alle utslipp som er omfattet av ETS2 blir ilagt en CO₂-avgift. Eksempler på ETS2-omfattede utslipp som da må ilegges CO₂-avgift er kull og koks, syntetisk biodrivstoff (RFNBO) og biodrivstoff som ikke oppfyller kravene for nulltelling i den nyeste versjonen av fornybardirektivet. Videre krever unntaksordningen at CO₂-avgiften til enhver tid er høyere enn kvoteprisen. Unntak gir derfor ingen garanti for lavere utslippspris. Selv om vi får et midlertidig unntak, vil vi fortsatt være forpliktet av de andre delene av ETS2-regelverket. Blant annet må aktørene gjennomføre overvåking, rapportering og verifikasjon av utslippene under ETS2, selv om de slipper å levere kvoter for utslippene. Unntaksordningen har med andre ord noen fordeler og ulemper som regjeringen er i gang med å vurdere.

Som representantene viser til, sendte 18 EU-land et brev til EU-kommisjonen hvor de uttrykte bekymring rundt ETS2. Bekymringen handlet om usikker kvotepris og om EUs tiltak var tilstrekkelige til å håndtere eventuell uønsket prisstigning. EU-landene vedtok 5. november å utsette ikrafttredelse av kvotesystemet med ett år, slik at ny oppstartsdato blir 1. januar 2028. Kommisjonen har også foreslått en rekke tiltak for å sørge for at kvoteprisen holder seg på ønsket nivå ved lanseringen og sikre prisstabilitet videre etter implementeringen. Utsettelsen av oppstartsdato vil også gjelde Norge og gir oss bedre tid til å forberede oss på det nye regelverket.

Med hilsen

Andreas Bjelland Eriksen